

6. חבילה משמים

מתבוננים ובונים

שכבה בוגרת

הרציונאל

כאשר כל אחד מאיתנו נולד הוא הגיע לעולם עם חבילה. חבילה שהיא רק שלו. בחבילה הזו יש תכונות אופי, כישרונות, חסרונות ויתרונות, המותאמים לייעוד ולשליחות שאנו נדרשים למלא. ההכרה הזאת מפתחת בקרבנו את הראייה שהכול מתת שמים, ומכאן שאין מקום לגאווה "שהיא הטיפשות היותר פראית" (מידות הראי"ה, גאוה). מתוך כך עלינו לפתח אצל התלמיד את ההכרה שמה ששלו הוא רק שלו. זה שחברו מצליח יותר ממנו - לא שייך אליו, כשם שהמבחנים שהחבר עובר לא קשורים אליו. החברה שאנו חיים בה לימדה אותנו להיות תחרותיים וחטטניים לגבי אופן מחייתו של האחר. אם נשכיל להפנים שמה שיש לאחר לא שייך אלינו - נוכל להתמקד בכישורים שקיבלנו מאת הבורא למען הייעוד שנשלחנו אליו בלי לקנא בחברים שתכונותיהם שונות.

המטרות

- התלמיד ישמח בתכונותיו הטובות ולא יתגאה בהם.
- התלמיד לא יקנא בחבריו שתכונותיהם שונות.

מבנה השיעור

- פתיחה: "שיח המלאכים" (מליאה)
- שלב א': מה יש בחבילה שלי? משימה (עבודה יחידנית)
- שלב ב': מה קורה כשמבלבלים את החבילה, הפעלה (מליאה)
- שלב ג': "מעשה מופלא" (מליאה)
- סיכום: כתיבת מכתב תודה עבור החבילה (עבודה יחידנית)

ההכנות הנדרשות

- יש לצלם דף תכונות ותחביבים (נספח 1) כמספר תלמידי הכיתה.
- יש לצלם כרטיס עבודה, לכל קבוצה עותק אחד (נספח 2).
- אפשרות נוספת: להביא לכיתה חפצים כדוגמת החפצים המופיעים על הכרטיסים.

מהלך השיעור

פתיחה: "שיח המלאכים" (מליאה)

- נבקש לקרוא בשקט את התיאור הבא:

שיח המלאכים:

שנה ג' אהבה,
ענווה ושליחות בשילוב שיתוף והשתתפות ומעורבות חברתית

"נשמה מספר 6576789565 עומדת לרדת לעולם", הכריז מלאך הכרוז בהתרגשות.
מיד התעופפו להם בחדווה שניים ממלאכי השרת וריחפו סביב מיטת האם הכורעת ללדת.
הם אחזו בכנפיהם חבילה מקושטת וציפו בהתרגשות לרך הנולד.
- "תיזר, זה שביר", אמר מלאך א'.
- "וגם כבד", אמר מלאך נ'. "מעניין מה שם הבורא יתברך בחבילה הזאת. אני 3,000 שנה משרת במחלקת חבילות ובכל פעם אני מתפלא מחדש שאין אף חבילה שדומה לקודמתה, לא בצבע, לא בגודל, לא בריח, לא בצורה לא ב..."
- "ששש, אני שומע קול תינוק! מזל טוב, מזל טוב!"
החבילה הגיעה ליעדה...
"הנשמה הבאה, נשמה מספר 6576789566 עומדת לרדת לעולם", הכריז מלאך הכרוז בהתרגשות...

- נאמר: התיאור שקראתם הוא תיאור דמיוני שמטרתו ללמד ערך חשוב.
- נשאל את התלמידים:
 - מה לדעתכם יש בחבילה? (ת: תכונות אופי, כישרונות, שליחות)
 - מי מחליט מה כל אדם יקבל? (ת: הקב"ה. הוא זה שבורא אותנו יחד עם "החבילה")
- נחזור על המשפט הבא: "אני 3,000 שנה משרת במחלקת חבילות ובכל פעם אני מתפלא מחדש שאין אף חבילה שדומה לקודמתה, לא בצבע, לא בגודל, לא בריח, לא בצורה..."
נשאל: "מה לדעתכם המשמעות לכך שכל חבילה שונה מקודמתה?" (ת: כל אדם הוא שונה בתכונות, בשליחות, באופי וכו')
- נאמר: במהלך השיעור נראה כיצד הלימוד הזה משפיע על ההתנהגות של כל אחד ואחד מאיתנו.

שלב א': מה יש בחבילה שלי? משימה (עבודה יחידנית)

- נחלק לכל תלמיד תמונת חבילה ורשימת תכונות אופי ותחביבים (נספח 1).
- התכונות מופיעות לפי סדר האל"ף-ב"ת. לא כל התכונות מוכרות לתלמידים ולא כל המילים מובנות, אבל למרות זאת חשוב להפגיש את התלמידים עם מכלול התכונות. אפשר להסביר ולהדגים חלק מהתכונות בהתאם לרמת הכיתה.
- נבקש מכל תלמיד להכניס לחבילה תכונות ותחביבים שיש בו. אפשר לגזור ולהדביק, מומלץ לצלם על דף מדבקה.
- נבקש לבחור מתוך החבילה ולסמן:
 - ארבע תכונות עיקריות
 - שני תחביבים עיקריים
- נבקש לשתף את הכיתה בתכולת החבילה.
- נדגיש את השוני בין התלמידים. נדגיש כי לכל אחד שליחות שונה במטרה המשותפת.

- הצעה נוספת: נאסוף את החבילות המלאות, נקרא את התכונות ואת התחביבים שסימן התלמיד בעילום שם וננחש בעזרת הכיתה מי התלמיד.
- נאמר: התחביבים והתכונות שלנו מסייעים בידינו למלא את התפקיד המיוחד שה' הועיד לנו.

שלב ב': מה קורה כשמבלבלים את החבילה, הפעלה (מליאה)

- נתחלק לשש קבוצות.
- נחלק את החבילות ובהן הפריטים הכתובים בנספח 2, או לחילופין נחלק לכל קבוצה "כרטיס חבילה" (נספח 2).
- נסביר: בכל חבילה יש כלים ומשימות שליחות (תפקיד). עליכם להדגים כיצד מתבצעת השליחות באמצעות הכלים העומדים לרשותכם.
- נצפה במתרחש. סביר להניח שנשמע תלונות כגון "המורה התבלבלה, אין קשר בין המשימה לכרטיס" וכדומה. ייתכן גם שהמשימה תגרוור צחקוקים או שיהיו תלמידים שיבצעו את המשימה בדרך יצירתית.
- נעצור את המשחק ונשאל:
 - האם הצלחתם לבצע את השליחות?
 - איך הרגשתם כשגיליתם שאי אפשר לבצע את השליחות עם הכלים שקיבלתם? (ת: תסכול, חוסר מעש, בלבול, צחוק)
 - מה אפשר ללמוד מכך? (ת: שלכל אחד יש שליחות שמתאימה לו. אי אפשר להחליף בין השליחויות)
- נאמר: גם אנו מתבלבלים לעתים, ובמקום להתבונן בכלים שקיבלנו מה', כלומר בתכונות שלנו ובכישורים שלנו, ולשמוח ולחשוב כיצד אפשר לבצע איתם את השליחות - אנו משווים את עצמנו לחבר ומקנאים בו בשל התכונות שלו ומה שהשיג באמצעותן. הדבר דומה לאדם שקיבל כישורים של רופא אך מקנא בכלי התפירה היפים שקיבל חברו התופר.

שלב ג': "מעשה מופלא" (מליאה)

- נספר את הסיפור הבא:

מעשה מופלא:

משגיח באחת מהישיבות הנודעות סיפר את הסיפור הבא: "בצהרי יום לאחר תפילת מנחה ממתנינים לי שניים מטובי הבחורים בישיבה. הבנתי שברצונם לשוחח עמי. קראתי לאחד מהם, וכשהתקרב אליי רמו לי שברצונו להתרחק מעט מחברו כדי שלא ישמע את דבריו. כשהתרחקנו הוא פתח ואמר: 'חברי ואני לומדים בחברותא בשעות הערב ובין הסדרים, ועוסקים בנושאים שונים. אנו מרבים לעיין בספרי ראשונים ואחרונים, בספרי שו"ת ובאוצר הספרים של הישיבה. למעשה, שנינו מרוצים מאוד מהלימוד המשותף, אבל בעיה קשה מציקה לי באופן קבוע: על אף היותנו חברים קרובים בלב ונפש - הלימוד בחברותא גורם לי לקנאה עזה בחברי. הוא בקי עצום ומתמצא במקורות רבים בכל נושא שבו אנו עוסקים. ידענותו המופלגת אינה נותנת לי מנוחה'.

ביקשתי ממנו להמתין עד הערב בנימוק שמדובר כאן בנושא לשיחה ארוכה, וניגשתי לדבר עם חברו. הלה פתח בפניי את סגור לבו, וחזר כמעט במדויק על דברי הראשון: גם הוא נהנה מהלימוד בצוותא, וגם הוא מקנא, אלא שנושא קנאתו העזה היה **כּוּשֵׁר הַנִּיתוּחַ וְהַאֲבַחְנָה הָעֵמוּקָה שֵׁשׁ לַחֲבֵרוֹ** - הבחור הראשון ששוחח עמי.

אספתי את שני הבחורים יחדיו והעמדתי אותם זה מול זה. פניתי בחיבה אל הבחור הראשון וביקשתי לחזור בפני חברו על הדברים שהשמיע קודם לכן באוזניי. תחילה הוא היה נבוך, אך כשהתגבר על מבוכתו אמר את דבריו בבושה ובעניינים מושפלות. לאחר מכן ביקשתי גם מהבחור השני לחזור על מה שאמר לי קודם לכן. גם הוא גמגם והתבייש, אך לבסוף הדברים נאמרו... קשה לתאר את ההתרגשות שאחזה בכלנו נוכח השגחת ה' המופלאה שהתגלתה לנגד עינינו. כאשר סיימו השניים את דבריהם שאלתי אותם אם נותרה להם בעיה כלשהי בקנאת איש ברעהו. הסברתי להם שעכשיו כל אחד ינצל את מעלותיו של רעהו כדי ללמוד ולהשתלם בהם יחדיו. שני החברים חייכו חיוך שובה לב שביטא שחרור והקלה, וראיתי כיצד גבהה קומתם כאיש אחד ובלב אחד. מאותו ערב נסקה חברותם ואף לימודם לגבהים רמים מאוד".

• נדון עם התלמידים:

- איזה כישרון קיבל כל אחד מהחברים מה? (ת: אחד קיבל זיכרון ויכולת לצבור ידע, האחר קיבל יכולת להעמיק ולנתח את הדברים)
- מה לדעתכם גרם לקנאה? (ת: הנערים לא התבוננו בחבילה שלהם ולא שמחו בה אלא היו עסוקים בחבילה של החבר)
- מדוע שוחחו על כך עם רבם? (ת: הם הרגישו שזו תכונה לא טובה ורצו לתקן אותה. הם הבינו שהרב יכול ליעץ להם ולהדריך אותם כיצד לנהוג)
- איזו הבנה עזרה להם להתגבר על הקנאה? (ת: ההבנה שלכל אחד מהם יש בחבילה תכונה טובה המתאימה ללימוד תורה)
- כותרת הסיפור היא "מעשה מופלא". נסו להסביר מה הפלא שהתרחש? (ת: התזמון ששני התלמידים באו אל הרב באותו ערב, החכמה של הרב להעמיד אותם זה מול זה, ההשלמה של התכונות של התלמידים בחברותא ועוד)

אפשרות ב':

- נקרא את הסיפור המעובד:

אני רב ומלמד בישיבה. התפקיד שלי הוא ללוות את התלמידים בלימוד התורה ולעזור להם בכל בעיה שיש להם. הסיפור שאספר לכם קרה לפני שנים. היה זה אחרי תפילת מנחה. בצד חיכו לי שני תלמידים - ראובן ושמעון. קראתי לראובן ושאלתי אותו מה רצונו. ראובן דיבר בשקט כדי ששמעון לא ישמע: "הרב יודע שאני ושמעון לומדים יחד בחברותא. אני נהנה מאוד ללמוד איתו ואנחנו חברים טובים, אך יש דבר אחד שלא נותן לי מנוח: בכל פעם שאנו לומדים יחד אני נתקף בקנאה עזה. אני יודע שאסור לקנא, אך כיצד אתגבר על הקנאה? שמעון יודע הרבה כל כך! הוא מכיר ספרים שונים וזוכר המון דברים, ואילו אני...".

ביקשתי מראובן להמתין עד הערב. "זה נושא לשיחה ארוכה", הסברתי לו.

ראובן הודה לי והחל ללכת. רמזתי לשמעון לגשת אליי ושאלתי אותו מה רצונו. שמעון החל לספר: "הרב יודע שראובן ואני לומדים יחד בחברותא. אני נהנה מאוד ללמוד איתו ואנחנו חברים טובים, אך יש דבר אחד שלא נותן לי מנוח: בכל פעם שאנו לומדים יחד אני נתקף בקנאה עזה. אני יודע שאסור לקנא, אך כיצד אתגבר על הקנאה? ראובן מבין לעומק את מה שנלמד, ואילו אני..."

- נעצור ונשאל: חשבו מה אתם הייתם עושים במקום הרב?
- נמשיך בסיפור:

שלחתי תלמיד אחר לקרוא לראובן וביקשתי מראובן לעמוד מול שמעון ולספר לו את מה שאמר לי. ראובן היה נבוך ומבויש. "המשך, המשך", עודדתי אותו בחיבה, וראובן סיפר: "כעת ספר אתה", פניתי לשמעון. שמעון היה אף הוא נבוך וגמגם בבושה. "נו?", שאלתי, "האם עדיין יש בלבכם בעיה של קנאת איש ברעהו?" שני החברים חייכו חיוך שובה לב ושמחה גדולה מלאה את לבם. מאז אותו היום גדלו בתורה אף יותר.

- נאמר: הקב"ה זימן בפני התלמידים שיעור מופלא.
- נשאל את התלמידים:
 - מה למדו התלמידים? (ת: שלא צריך לקנא אלא לשמוח במה שה' שם בחבילה של כל אחד ואחד)
 - כיצד המקרה שאירע להם עזר בהתגברות על מידת הקנאה? (ת: הם הבינו שלכל אחד מהם יש בחבילה תכונה טובה המתאימה ללימוד תורה)
 - האם גם לכם קרה מקרה דומה? כיצד התמודדתם?

סיכום: כתיבת מכתב תודה עבור נותן החבילה (עבודה יחידנית)

- נבקש מכל תלמיד להתבונן בחבילה שהכין בשלב א' ולכתוב מתחתיה מכתב תודה לבורא עולם על המתנה שנתן לו.

נספח 1: תכונות אופי ותחביבים

תחביבים

- מחשבים
- קריאה/ספרים
- טלוויזיה ורדיו
- ספורט
- ריקודים
- הופעות
- בישול
- טיולים
- מוזיקה
- פעילות התנדבותית
- תיאטרון
- אומנות
- תנועת נוער
- שיעורי תורה
- צילום
- נגינה
- קולנוע
- ספרות ושירה
- בעלי חיים

תכונות אופי

- אידיאליסטי/ת
- אופטימית
- אחראית
- אכפתית
- אמיתית
- אצילית
- ביישנית
- ביתית
- בעל/ת ביטחון עצמי
- בעל/ת דעות ברורות
- דומיננטית
- דייקנית
- החלטית
- הרפתקנית
- ותרנית
- זורם/ת
- חברותית
- חכם/ה
- אינטליגנטית
- חם/ה
- לבבית
- חרוץ/ה
- טוב לב ונתינה
- יסודית
- יצירתית
- מלא/ה אמונה
- מסודרת
- מעשית
- מצחיק/ת
- הבדרנית
- מקשיב/ה
- מתחשבת
- נדיב/ה
- מפנקת
- נמרצת
- נעים/ת הליכות
- סמכותית
- עמוק/ה-מעמיק/ה
- ענוה
- עצמאית
- ערכית
- פשוטה
- פתוח/ה בדיבור
- פתוח/ה מחשבתית
- רגישה לזולת
- רגשנית
- רוחנית
- שכלתנית
- שלו/ה
- שמחה
- שמרנית
- שקולה
- שקט

אכתבה תודה

נספח 2: חבילות

